

EFTERRETNINGSNOTAT

Sagsnr.
2007-106926

DATO: 5. DECEMBER 2007
TIL: Teknik- og Miljøudvalget
FRA: Center for Park og Natur

EMNE: Vandrammedirektivet og Habitatdirektivets idéfase for Københavns Kommune

Resumé

I forbindelse med implementering af EU's Vandrammedirektiv og Habitatdirektivets Natura 2000 områder i Danmark, gennemfører Miljøministeriet en idéfase, som løber frem til 22. december 2007. Idefasen giver kommunerne og offentligheden mulighed for at komme med idéer til tiltag, der kan sikre opfyldelsen af Vandrammedirektivets og Habitatdirektivets målsætninger. Forvaltningens vil fremsende vedlagte strateginotat for Københavns Kommunes vand- og naturområder til Miljøministeriet som Københavns Kommunes idéforslag til opnåelse af miljømålene, og grundlag for statens udarbejdelse af vand- og naturplaner for Københavns Kommune.

Baggrund

EU har med vedtagelse af Vandrammedirektivet i 2003 bestemt, at alt overflade- og grundvand skal opnå god tilstand senest i 2015. Vandrammedirektivet og Habitatdirektivet er implementeret i dansk lovgivning ved Miljømålsloven. Miljøministeriet har i en idéfase, som løber frem til 22. december 2007, givet kommunerne mulighed for at komme med idéer til tiltag, der kan sikre opfyldelsen af Vandrammedirektivet og Habitatdirektivets målsætninger.

De endelige miljømål for vandområderne er endnu ikke vedtaget på EU niveau. Staten har derfor udarbejdet foreløbige nationale miljømål, som svarer til de mål, den danske stat har meldt ind til EU Kommissionen. De endelige miljømål forventes vedtaget i februar 2008.

Vandområderne i Københavns Kommune er kraftigt præget af storbyens tilstedeværelse. Det medfører, at både den fysiske udformning, vandkvaliteten og den biologiske tilstand er kraftigt påvirket i mange områder. Især har udledninger fra byens kloakker gennem mange år umuliggjort en forekomst af et naturligt dyre- og planteliv og hindret kommunen i at udnytte de mange muligheder for rekreativ udnyttelse af byens vandområder.

Center for Park og Natur

Njalsgade 13
Postboks 449
1505 Kbh. V

Telefon
3366 3402

Telefax
3366 7191

E-mail
jonpap@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009488145

www.kk.dk

Takket være en visionær politisk indsats, er der gennem 1990'erne og frem til i dag sket meget væsentlige forbedringer af tilstanden i Københavns Kommunes vandområder.

Forbedringerne har blandt andet medført, at det er i dag er muligt at bade i Københavns havn, og at tilstanden i nogle andre vandområder er i bedring. Dermed kan implementeringen af Vandrammedirektivet i Københavns Kommune gennemføres med afsæt i de allerede opnåede væsentlige forbedring.

For grundvandsressourcen i Københavns Kommune, er der dog betydelige trusler fra forurenede grunde og kraftig indvinding. Også her er der i op igennem 1990'erne gjort en betydelig indsats mht. at lokalisere, kortlægge og oprense jord- og grundvandsforurening.

Københavns Kommune modtager alt overvejende drikkevand fra områder udenfor kommunen. Vandbesparelser i Københavns Kommune vil derfor have en positiv virkning på vandområderne, hvor der indvindes drikkevand til København. Også en fastholdelse og udvidelse af den eksisterende drikkevandsindvinding i Københavns og Frederiksberg Kommuner er af betydning for tilstanden af de naturfølsomme områder udenfor byen, da alternativet vil være en udvidelse af den eksisterende indvinding her.

Det foreslås derfor, at der gennemføres en række vandbesparende foranstaltninger i København samt, at den forebyggende indsats mod forurening af grundvandet fortsætter i Københavns Kommune.

Kalveboderne og Vestamager er udpeget som Natura 2000 område. Det betyder, at levevilkårene for de dyr og planter, der er grundlag for Natura 2000- udpegningen, ikke må forringes. Med overholdelse af de nuværende udviklings- og plejeplaner for området forventes det, at den gunstige tilstand i området kan bevares. Målene for Kalveboderne forventes opnået med gennemførelse af visionen for Harrestrup Å (behandlet af TMU den 7. november 2007).

Med de tiltag der fremgår af Københavns Kommunes spildevandsplan 2008, forventes spildevandsudledningen til vandområderne at være bragt ned på et niveau der muliggør en opfyldelse af miljømålene for vandkvaliteten i vandområderne i 2015.

Dog er der i flere af søerne, i vandløbene og i Københavns havn aflejret store mængder slam fra tidligere spildevandsudledninger. Disse slamaflejringer er årsagen til, at miljømålene for sedimentet ikke kan nås i 2015. I nogle områder tages der hånd om denne problemstilling i forbindelse med allerede vedtagne vandområdeplaner, mens der endnu ikke er afsat midler til fjernelse af forurenede sediment i f.eks. Københavns havn.

Hvorvidt staten vil stille krav om fjernelse af sediment fra Københavns Kommunes vandområder, og hvordan finansieringen af dette tiltag skal foregå, er ikke afklaret.

Københavns Kommune har udarbejdet og vedtaget vandområdeplaner for kommunens vandområder, der beskriver tiltag for opnåelse af målsætningerne. I bilag 1 til notatet er planernes mål for vandområderne, den nuværende tilstand, den fremtidige indsats og den forventede tilstand i kommunens vand- og naturområder i 2015 beskrevet.

Finansministeriet har nedsat et udvalg, der skal redegøre for finansieringsformen og de mest kosteffektive virkemidler for opnåelse af miljømålene. Udvalget forventes først at præsentere resultatet af deres arbejde i april-maj 2008.

Idéforslaget

Da de væsentligste problemer med hensyn til vandkvaliteten i vandområderne løses med den de tiltag, som er omfattet af spildevandsplanen og andre allerede vedtagne ufinansierede, bliver den væsentligste tilbageværende udfordring at løse problemerne med forekomsten af de store mængder forurenede sediment i vandområderne.

Dertil kommer gennemførelse af de landskabelige restaureringsprojekter, der muliggør en optimal rekreativ udnyttelse af vandområderne, men som ikke er et krav i forbindelse med opfyldelse af miljømålene.

Da det endnu er uklart hvilke krav staten vil sætte til sedimentkvaliteten i vandområderne og hvordan finansieringen af de resterende tiltag i Københavns Kommune for opnåelse af miljømålene skal ske, anbefaler Teknik- og Miljøforvaltningen, at Københavns Kommune afventer statens udspil omkring finansiering og mest kosteffektive løsninger for opnåelse af miljømålene.

Forhandlingerne med staten føres i forbindelse med, at de statslige vandplaner sendes i høring i Københavns Kommune. I den forbindelse skal det på baggrund af den udmeldte finansieringsform og Københavns Kommunes ambitionsniveau på området overvejes, om en evt. udsættelse for opnåelse af miljømålene skal drøftes med staten.

Økonomi

Udgifterne på spildevandsområdet dækkes i Københavns Kommune af Spildevandsplan 2008 der forventes fremlagt til vedtagelse i Borgerrepræsentationen i februar 2008.

De samlede investeringer der gennemføres med henblik på forbedring af miljøtilstanden i Københavns Kommunes overfladevandsområder er følgende.

Etablering af bassiner og afskærende ledninger:

Fæstningskanalen	10 mio.kr
Harrestrup Å	330 mio.kr
Københavns havn	308 mio. kr.

Investeringer i alt frem til 2012 **648 mio. kr.**

Udgifterne til opretholdelse af vandkvalitet i form af vandrensning og plejetiltag i Kommunens ferske vandområder indgår i Københavns Kommunes driftsomkostninger, imens henholdsvis *Vandlauget i Ørestad* og *Vestamager Pumpedigelag* afholder driftsudgifter for de privatejede vandområder.

Investeringer i den landskabelige restaurering af vandområderne kan ikke finansieres via spildevandsplanen, da takstmidler kun må anvendes til spildevandstekniske løsninger. I forbindelse med restaureringsprojekter omkring Harrestrup Å, Damhusengen, Vigerslevparken, Utterslev Mose og åbning af rørlagte åer, anslås det at der er behov for en investering på ca. 260 mio. kr.

Investeringer der gennemføres med henblik på sikring af grundvandsressourcen:

Udgifter til renovering af vandforsyningsledninger er indarbejdet i vandforsyningsplan 2006. Udgifter til tætning af kloakker er indarbejdet i Spildevandsplan 2008.

KE's Sekundavandspulje	2 mio./ år
Renovering af vandforsyningsledninger i København ca. i hele planperioden (4 år)	50 mio./ år
KE's pulje til vandbesparende tiltag	2 mio. / år
Københavns Kommunes indsat i forhold til pesticider ca.	0,3 mio. kr.

Det videre forløb

Den overordnede tidsplan er følgende:

22. juni 2007: Idefasen på 6 måneder indledes for Vandplanen og NATURA 2000-planen. Vandplanerne beskriver de overordnede mål for vandområderne og indsatsprogrammer, der skal til for at realisere målene.

22. december 2008: Staten sender forslag til Vandplan, NATURA 2000 plan og indsatsprogrammer i 6 måneders høring og vedtages herefter.

22. juni 2010: Kommunerne fremlægger kommunale handleplaner der skal sikre opfyldelse af vandplanernes miljømål.

22. december 2010: Forslag til kommunale handleplaner skal være vedtaget.

22. december 2012: De kommunale handleplaner skal være iværksat.

2015: Miljømålene skal være opfyldt.

BILAG

1. Strateginotat for Københavns Kommunes vandområder

Jon Pape